

DE KROMME RIJN

Instemmingsprocedure is aan aantal regels gebonden

Het verloop van een instemmingsprocedure

Vrijwel iedere ondernemingsraad ontvangt wel eens een instemmingsaanvraag, bijvoorbeeld voor de invoering of wijziging van een bonusregeling, een beloningssysteem, een beoordelingssysteem, een functiewaarderingssysteem of een regeling op het gebied van leeftijdsbewust personeelsbeleid. Dan volgt een instemmingsprocedure, waaraan nogal wat regels zijn verbonden. De Wet op de ondernemingsraden (WOR) bevat namelijk voorschriften waaraan beide partijen zich tijdens de procedure moeten houden. In dit artikel wordt de instemmingsprocedure stap voor stap besproken.

In principe moet een instemmingsaanvraag altijd worden voorafgegaan door een voor-aankondiging. De bestuurder is namelijk verplicht om uw OR tijdens de halfjaarlijkse overlegvergadering over de algemene gang van zaken te informeren over alle ontwikkelingen die in de toekomst kunnen leiden tot een advies- of instemmingsaanvraag. Dit zou moeten betekenen dat u nooit overvallen kunt worden door een instemmingsverzoek, maar in de praktijk komt een dergelijke aanvraag vaak toch als een volslagen verrassing.

Instemmingsaanvraag

Als de bestuurder van plan is om een bepaald besluit te nemen, is er sprake van een 'voorgenomen besluit' en moet hij – mits dit besluit onder de reikwijdte van artikel 27 lid 1 WOR valt – een instemmingsaanvraag indienen bij uw ondernemingsraad. Artikel 27 lid 2 WOR schrijft voor aan welke eisen de instemmingsaanvraag van de bestuurder moet voldoen:

- De bestuurder moet in het instemmingsverzoek exact aangeven welke regeling hij wil invoeren, wijzigen of intrekken.
- De bestuurder moet goed motiveren waarom hij dit besluit wil nemen.

- De bestuurder moet aangeven wat de verwachte gevolgen van zijn besluit zullen zijn voor de mensen die in de onderneming werkzaam zijn. Een instemmingsaanvraag moet altijd schriftelijk worden ingediend.

Overlegvergadering

De wet geeft weinig regels voor de daadwerkelijke behandeling van een instemmingsverzoek. De WOR zegt hierover weinig meer dan dat beide partijen de verplichting hebben om minimaal één keer te overleggen over het voorgenomen besluit vóórdat de ondernemingsraad zijn advies uitbrengt. In de praktijk wordt echter bijna altijd meer dan één overlegvergadering gehouden. Zeker als beide partijen het niet direct eens zijn over het besluit, zullen er de nodige onderhandelingen plaatsvinden voordat de OR zijn uiteindelijke besluit neemt om wel of niet in te stemmen met het voorgenomen besluit van de bestuurder.

Besluit van de OR

Uiteindelijk zal uw ondernemingsraad een besluit moeten nemen. En hoewel u tijdens de overlegvergadering al veel kunt hebben bereikt, heeft u uiteindelijk slechts twee

mogelijkheden: wel of niet instemmen met het voorgenomen besluit dat op tafel ligt. U moet uw besluit schriftelijk én gemotiveerd meedelen aan de bestuurder (artikel 27 lid 2 WOR). Dit kunt u desgewenst ook tijdens een overlegvergadering doen.

Na het OR-besluit: OR stemt in

Als uw ondernemingsraad instemt met een voorgenomen besluit van de bestuurder, moet deze aan u laten weten dat hij zijn besluit daadwerkelijk uitvoert. Hierbij moet hij met name melden wanneer hij de nieuwe of gewijzigde regeling gaat invoeren, of per wanneer hij de oude regeling buiten werking stelt. Vervolgens kan de bestuurder zijn besluit uitvoeren.

Na het OR-besluit: OR stemt niet in

Heeft u niet ingestemd met een voorgenomen besluit van de directie, dan kunnen hierna drie verschillende situaties ontstaan:

- De bestuurder voert zijn besluit niet uit.
- De bestuurder vraagt – na bemiddeling door de bedrijfscommissie – aan de kantonrechter om vervangende toestemming.
- De bestuurder voert zijn besluit toch uit.

De bestuurder voert zijn besluit niet uit

De eerste situatie is het eenvoudigst: de ondernemingsraad heeft niet ingestemd, wat voor de bestuurder reden is om zijn voorgenomen besluit in te trekken (en dus niet uit te voeren).

De bestuurder vraagt – na bemiddeling door de bedrijfscommissie – aan de kantonrechter om vervangende toestemming

Als de bestuurder zijn plannen per se wil uitvoeren, kan hij proberen om uw OR via bemiddeling van de bedrijfscommissie toch nog achter zijn plannen te krijgen. Als dit niet slaagt, kan hij naar de kantonrechter stappen om vervangende toestemming te vragen. De kantonrechter kan in een aantal situaties besluiten om de bestuurder vervangende toestemming te verlenen. Dit wil zeggen dat de directie zijn plan ondanks dat uw OR hiermee niet heeft ingestemd, toch mag uitvoeren. De kantonrechter geeft een dergelijke toestemming normaal gesproken alleen als het niet-instemmen van de ondernemingsraad onredelijk is óf als er zwaarwegende omstandigheden zijn op grond waarvan de bestuurder eigenlijk niet anders kan

dan zijn besluit doorvoeren. Van dergelijke zwaarwegende omstandigheden zal in de praktijk niet zo snel sprake zijn; de rechter zal normaliter pas oordelen dat dit het geval is als het niet uitvoeren van het besluit verstrekkende gevolgen kan hebben voor de onderneming.

De bestuurder voert zijn besluit tóch uit

In de praktijk gebeurt het wel eens dat een bestuurder geen vervangende toestemming van de kantonrechter krijgt en zijn plannen vervolgens stiekem toch uitvoert. Ook komt het voor dat de bestuurder dit doet zonder eerst naar de kantonrechter te stappen. In dergelijke gevallen kan uw ondernemingsraad de nietigheid van het besluit inroepen. Let op: dit moet u doen binnen één maand nadat de bestuurder zijn besluit heeft genomen (of nadat u is gebleken dat de bestuurder is begonnen met de uitvoering van zijn besluit). Daarnaast moet dit altijd schriftelijk gebeuren.

Is de bestuurder zodanig eigenwijs dat hij ondanks een nietigverklaring tóch doorgaat met het uitvoeren van zijn besluit, dan kan uw OR – na bemiddeling door de bedrijfscommissie – naar de kantonrechter stappen.

BESTUURDER DIENT GEEN INSTEMMINGSAAVRAAG IN

Het komt in de praktijk wel eens voor dat de bestuurder ten onrechte geen instemmingsaanvraag indient bij de OR, en zijn besluit gewoon uitvoert. Als uw ondernemingsraad hiermee te maken krijgt, kunt u de nietigheid van het besluit inroepen. Dit moet u schriftelijk doen én binnen één maand nadat u is gebleken dat de bestuurder is begonnen met de uitvoering van zijn besluit. Overschrijdt u deze termijn, dan bent u te laat en dan kunt u het besluit – en de uitvoering hiervan – niet meer tegenhouden.